

पोषण समूह गठन, पुनर्गठन, नविकरण र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०८१
(गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति:- २०८१/६/११)

कार्यविधिको प्रमाणीकरण
प्रमाणिकरण गर्नेको
दस्तखतः - Sunil
नामः सुनिल कुमार मंडल
पद : अध्यक्ष
प्रमाणिकरण मिति:

पोषण समूह गठन, पुनर्गठन, नविकरण र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०८१

प्रस्तावना : पोषण सुधारको दृष्टिकोणले हजार दिनको अवधिलाई महत्वपूर्ण समयको रूपमा लिइन्छ । यही कुरालाई मध्यनजर गर्दै पोषण समूहहरुको समुचित प्रयोग गरी पोषण क्षेत्रको समष्टिगत विकासमा सकारात्मक प्रभावको लागी तत्काल संस्वोधन गर्न समय सापेक्ष वैधानिक मार्गदर्शन आवश्यकता महसुस भएकोले पोषण समूहलाई प्रभावकारी एवं समन्वयात्मक रूपमा संचालन गर्न पोषण क्षेत्रमा संलग्न निकायहरुको काम कारवाहीलाई प्रक्रियागत रूपमा अझ बढी प्रभावकारी एवं सहयोग सहित समन्वयात्मक तवरले गर्न गराउन आवश्यक भएकोले (स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उप दफा (भ) को १ र २ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी “महादेवा” गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयबाट यो निर्देशिका जारी गरिएको छ ।

~~प्लेन~~

~~सुनि.~~

अनुमति देवी

376/12

५-६/४/१

प्रारम्भिक

परिच्छेद-१

१. नाम र प्रारम्भ : (१) यो निर्देशिका "महादेवा" गाउँपालिकाको पोषण समूह गठन, पूनर्गठन, नविकरण तथा ब्यावस्थापन निर्देशिका, २०८१ रहेको छ ।

(२) यो निर्देशिका "महादेवा" गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मितिबाट प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा,

(क) "पोषण" भन्नाले पोषक तत्वहरु र शरीर विचको अन्तरसम्बन्धको अध्ययन गर्ने विज्ञानलाई जनाउँदछ ।

(ख) "पोषण समूह" भन्नाले हजार दिन भित्रका अवधिमा पर्ने गर्भवती, सुत्केरी र ५ वर्ष सम्मको बच्चा भएका महिला र अन्य प्रजनन उमेर समूहका महिला, किशोरी संलग्न भई मिल्दा जुल्दा समस्या आवश्यकता र चाहनाहरु भएका न्यूनतम १५ वा सो भन्दा बढी व्यक्तिहरु मिली सामुहिक प्रयत्नद्वारा पोषण क्षेत्रमा साझा उद्देश्यहरु प्राप्त गर्न बनाईएको संगठनलाई सम्झनु पर्छ ।

(ग) "कार्य समिति" भन्नाले निर्देशिका अनुसार निर्वाचित अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव, सह सचिव, कोषाध्यक्ष तथा सदस्य पदाधिकारीहरुलाई सम्झनु पर्दछ ।

(घ) "गाउँपालिका" भन्नाले संविधान बमोजिम स्थापना भएका गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) "लेखा" भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम कारोबारको यथार्थ विवरण देखिने गरी राखिने अभिलेख, खाता, किताब आदी र सो कारोबारलाई प्रमाणित गर्ने अन्य कागजातलाई समेत जनाउँदछ ।

(च) "वडा" भन्नाले गाउँपालिकाको वडा सम्झनु पर्दछ ।

(छ) "समूह विधान" भन्नाले समूहको उद्देश्य प्राप्तीका लागी क्रियाकलाप संचालन गर्न बनाईएको नियमलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ज) "स्थानीय तह" भन्नाले "महादेवा" गाउँपालिका सम्झनु पर्दछ ।

(झ) "हितकोष" भन्नाले कुनै पनि नगद, जित्सी तथा भौतिक सरसामान नगद मौज्दात, ऋण लगानी, लगानीको रुपमा रहेको समूहको नगद पुँजिलाई हितकोष जनाउँदछ ।

(ञ) "हितकोष परिचालन" भन्नाले संकलित हितकोषलाई उत्पादनमुलक कार्यमा लगानी गर्ने कार्यलाई सम्झनु पर्दछ ।

३. उद्देश्य : यस निर्देशिकाको उद्देश्य देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) प्रत्यक्ष रुपमा पोषण लक्षित वर्गमा पर्ने महिलाहरु आवद्ध समूहको समन्वय, ब्यावस्थापन गर्नको लागी सहयोग पुर्याउने ।

(ख) पोषण समूहको गठन र संचालनको लागी नियम सम्बन्धी कार्यमा सहयोग पुर्याउने ।

(ग) पोषण समूहको गठन र सञ्चालनको लागी आवश्यक मापदण्ड र प्रक्रिया को मार्गदर्शन गर्ने ।

(घ) हितकोष व्यवस्थापन तथा परिचालन गर्न स्पष्ट निर्देशन दिने ।

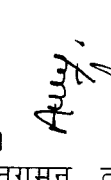
(ङ) पोषण समूह गठन तथा परिचालन कार्यमा संलग्न निकाय र व्यक्तिहरुको भूमिका र जिम्मेवारी तोक्ने ।

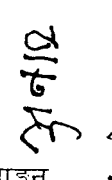
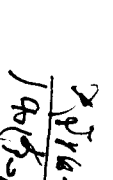
३१/८/२०

(च) पोषण समूह व्यावस्थापन, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मुल्याङ्कन प्रणालीलाई विकास गर्ने ।

४. निर्देशिकाको प्रयोग गर्नु पर्ने अवस्था : यस निर्देशिकाको प्रयोग देहायका अवस्थामा गर्नुपर्ने छ ।

- (क) पोषण क्षेत्रमा संलग्न निकायहरुको कामकार्यवाहीलाई प्रक्रियागत रुपमा प्रभावकारी एवं समन्वयात्मक तवरले गरी सुशासन लागु गर्नु पर्ने अवस्थामा,
- (ख) सरकारी तथा गैर-सरकारी निकायहरुबाट पोषण तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रम गर्नको लागी समूह गठन तथा व्यावस्थापन गर्नु पर्ने अवस्थामा ,
- (ग) प्रत्यक्ष रुपमापोषण लक्षित वर्गमा पर्ने महिलाहरु आवद्ध समूहहरुको समन्वय,व्यावस्थापन र नियमन गर्नुपर्ने अवस्थामा,
- (घ) समूहको योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने अवस्थामा,
- (ङ) समूहको हितकोष संचालन तथा परिचालन गर्नु पर्ने अवस्थामा,
- (च) समूहमा लेखा व्यवस्थापन गर्नु पर्ने अवस्थामा,
- (छ) समूहमा मतभेद व्यवस्थापन गर्नुपर्ने अवस्थामा,
- (ज) विभिन्न सरोकारवाला पक्षहरुको भूमिका र जिम्मेवारी तोक्नुपर्ने अवस्थामा

परिच्छेद-२

पोषण समूह गठनका आधारहरु, सदस्यहरुको छनौट र समूहको बर्गीकरण

५. गठनका आधार : स्थानीय निकायको आर्थिक विकास शाखा अन्तर्गत स्वास्थ्य शाखाले

पोषण समूह गठन गर्दा देहायका कुराहरुलाई ध्यान दिनु पर्नेछ ।

- (क) पोषण लक्षित वर्गमा पर्ने महिलाहरुको आवश्यकता र स्थानविशेषको पोषण व्यवहार परिवर्तनको सम्भाव्यता,
- (ख) सेवा पुर्‍याउनु पर्ने घरधुरी संख्या र महिलाको संख्या,
- (ग) महिलाको आर्थिक, सामाजिक स्थिति र श्रोतसाधनको अवस्था,
- (घ) पोषण समूहमा विभिन्न वर्गका महिलाहरुको प्रतिनिधित्वको सुनिश्चितता,
- (ङ) समूहमा आवद्ध गराउन वास्तविक महिलाहरुको सुनिश्चितता, र छनौट ।

६. सदस्यहरुको छनौट गर्दा ध्यान दिनुपर्ने :

(१) पोषण समूहका लागि सदस्यहरुको छनौट गर्दा देहायका कुराहरुमा ध्यान दिनु पर्दछ ।

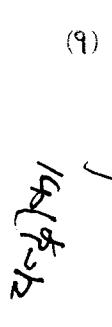
- (क) साभा कार्य उद्देश्य लिएका,
- (ख) सामाजिक एवं आर्थिक स्तर एकरूपता भएका,
- (ग) सकभर साक्षर एवं शैक्षिकस्तरमा समानता भएका,
- (घ) समूहगत कार्यमा समय दिन सक्ने ।
- (ङ) एउटै समुदाय वा स्थानमा बसोबास गर्ने ।
- (च) पोषणको लक्षित वर्गको रुपमा रहेको ।

(२) एकाघरको एक जना सदस्य एउटा समूहमा सदस्यता लिन सक्नेछन रनपुगभएको अवस्थामा एक भन्दा बढी एक परिवार बाट थप गरी सदस्यता पुरा गर्न सकिने छ ,

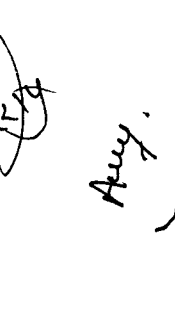
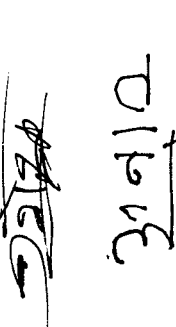
(३) कुनै एक समूहमा आवद्ध भई सकेको सदस्य अर्को त्यस्तै प्रकृतिको समूहमा आवद्ध हुन सक्नेछैन ।

७. समूहको बर्गीकरण :समूहका सदस्यहरुको लैंगिक सहभागीता, समूहले निश्चित गरेको क्षेत्रगत आधार साथै विभिन्न कार्यक्रमको आधारमा पोषण समूहलाई देहाय समूहहरुमा बर्गीकरण गर्न सकिनेछ ।

(१) क्षेत्रगत तथा कार्यक्रमको आधारमा

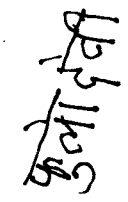

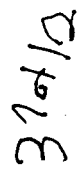
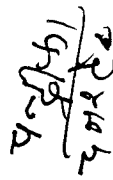

क) पोषण आमा समूह

परिच्छेद -३

समूह गठन प्रक्रिया, कार्य समिती संरचना र पदाधिकारी जिम्मेवारी

८. समूह गठन प्रक्रिया : पोषण समूह गठन तथा व्यवस्थापना गर्दा देहाय बमोजिम अवलम्बन गर्नुपर्ने छ।

पोषण समूह गठन तथा परिचालन प्रक्रिया:

आयोजना क्षेत्रमा बसोबास गरी रहेका कृषि, पशुपालन, स्वास्थ्य तथा पोषणका क्षेत्रमा संलग्न खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुधार आयोजनाले सूचिकृत गरेका लाभग्राही, किशोरी, १००० दिने अवधी भित्रका आमाहरु र प्रजनन उमेरका महिलाहरुलाई समूहमा आवद्ध गरी परिचालन गर्नका लागि निम्न प्रक्रियाहरु अवलम्बन गरिने छ।

क) प्रारम्भिक समूह भेलाको तयारी

- आयोजनाले सूचिकृत गरेका लाभग्राहि अन्तर्गतका हजार दिने अवधी भित्रका आमाहरु र अन्य १००० दिनका महिलाहरु र प्रजनन उमेरका महिलाहरुलाई भेला गरी अभिमुखिकरण कार्यक्रम गर्ने।
- सरोकारवाला निकायहरु तथा संस्थाहरुले आवश्यकतानुसार आमन्त्रण गर्ने।
- भेलामा छलफल एजेण्डा, मिति, समय र स्थान तय गर्ने।
- भेला सञ्चालनका लागि सहभागी मध्ये एकजनाले नेतृत्व गर्ने।

ख) आम भेला तथा छलफल संचालन

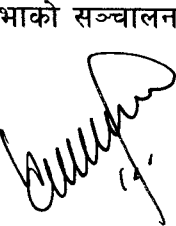
- भेलामा समूह गठनको उद्देश्य र आवश्यकता बारे प्रष्ट गर्ने।
- भेलाका एजेण्डाहरुमा क्रमशः छलफल गर्दै बुदाहरु टिपोट गरी निर्णय पुस्तिका तयार गर्ने।
- समूहमा सदस्य बन्ने व्यक्तिहरुको छनौट गरी नामावली तयार गर्ने।

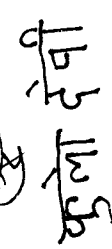
ग) तदर्थ समिति गठन एवं बैठक सञ्चालन

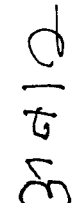
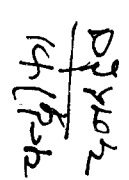
- ३ देखि ५ सदस्य तदर्थ समिति गठन गर्ने।
- तदर्थ समितीमा निर्वाचित जनप्रतिनिधि, गन्यमान्य, पोषण तथा स्वास्थ्य र कृषि क्षेत्रको विषयमा जानकार व्यक्ति, समूह गठन प्रक्रियामा जानकार व्यक्तिहरु राख्ने।
- तदर्थ समितिको बैठक सञ्चालन गरेर कार्यसमिती चयन गर्ने

घ) प्रारम्भिक साधारण सभाको सञ्चालन र जिम्मेवारी

- आवश्यकतानुसार ७ सदस्यीय कार्य समितिको गठन गर्ने समूहको वार्षिक कार्ययोजना तथा कार्यक्रम तयार गरी अनुमोदन गर्ने ।
- बैंक खाता सञ्चालन सम्बन्धी निर्णय गर्ने ।
- समूह दर्ता सम्बन्धी निर्णय गर्ने ।
- PAN नं लिने सम्बन्धी निर्णय गर्ने ।
- आवश्यकता अनुसार अन्य महत्वपूर्ण विषयमा निर्णय गर्ने ।

९. कार्य समितिको गठन :

(१) पोषण समितीको कार्यसमितीमा एक ७ सदस्यीय देहाय बमोजिमको कार्य समिती रहने छ ।

(क) अध्यक्ष	१ जना
(ख) उपाध्यक्ष	१ जना
(ग) सचिव	१ जना
(घ) कोषाध्यक्ष	१ जना
(ङ) सदस्य	३ जना

(२) उप समितीको गठन गर्न सकिने :

(क) समूहले निश्चित व्यक्तिलाई संयोजक तोकेर ऋण उप समिती, आर्थिक उप समिती, प्राविधिक उप समिती लगायत आवश्यकता अनुसारका अन्य उप समितीहरु गठन गरी जिम्मेवारी प्रदान गर्न सक्नेछ ।

(ख) कोषाध्यक्षको संयोजकत्वमा ऋण उप समिती गठन गर्नुपर्ने छ ।

१०. पदाधिकारीको काम, कर्तव्य र अधिकार : पोषण समूहको कार्य समितीका पदाधिकारीहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार समूहको विधान बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-४

समूह विधान

११. समूह विधान :

- (१) पोषण समूहको एक विधान हुनेछ ।
- (२) समूहका विधान नेपालको पोषण नितीसंग मेल खाने, नेपालको संविधान र प्रचलित नेपालको कानूनसंग नवाभिने हुनुपर्दछ ।
- (३) पोषण समूहले उक्त विधानलाई साधारण सभाबाट बहुमतले पारित गराई सम्बन्धित निकायमा दर्ता गराउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-५

पोषण समूह दर्ता , पुनर्गठन तथा नविकरण

१२. पोषण समूह दर्ता :

(१) पोषण समूह गाउँपालिकाको स्वास्थ्य शाखामा दर्ता गर्नुपर्नेछ । साथै अनिवार्य रुपमा आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा समेत दर्ता गरी स्थायी लेखा नम्बर (PAN) लिनुपर्नेछ ।

(Signatures and stamps)

(७) समूहमा सदस्य रहेको सदस्यहरुको विवरण हेरफेर भएमा समूहले पुनः तयार गरि नियमित रुपले सच्याउनु पर्नेछ ।

(५) एक वर्षसम्म पनि नविकरण नगरेको खण्डमा प्रति वर्ष रु २००/- को दरले नविकरण शुल्क थप हुँदै जानेछ ।

13. आत/ वित्तकाय पारिचालन :

- (१) समूहमा संकलन भएको रकम नजिकको बैंकमा खाता खोली समूह अध्यक्ष वा सचिव र कोषाध्यक्ष समेतको २ सदस्यीय संयुक्त दस्तखतबाट सो खाताको संचालन गर्नु पर्नेछ ।
- (२) समूहले गरेको कुल लगानीमध्ये कमतीमा ५० प्रतिशत लगानी स्वास्थ्य तथा पोषणको क्षेत्रमा गर्नुपर्नेछ ।
- (३) ऋण प्रवाह गर्दा लाग्ने ब्याज दर साधारण सभाले निर्धारण गर्नेछ । प्रचलित कानून भन्दा बढी लिन नपाइने ।
- (४) पोषण समूहले उक्त समूहको सदस्य नरहेको व्यक्तिलाई लगानी गर्न पाउने छैन ।
- (५) पोषण समूहको सदस्यबाट अनुसूची-९ बमोजिम ऋण माग भएमा अनुसूची-१० बमोजिम तमशुक बनाई समूहले ऋण उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
- (६) पोषण समूहले अनुसूची-१२ बमोजिम मासिक हितकोष संकलन, विवरण , अनुसूची-१३ बमोजिम समूहको लगानी विवरण र अनुसूची-१४ बमोजिम समूहको ऋण असुली विवरण अध्यावधिक गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद-७

समूहमा लेखा व्यवस्थापन

१६. समूहमा लेखा व्यवस्थापन : समूह संचालनको निम्ति आर्थिक तथा व्यवसायिक कारोबारमा चारवटा खाताहरु (सम्पति खाता, सामान बिक्री तथा आम्दानी खाता , सामान खरिद तथा खर्च खाता र दायित्व खाता) राखेर सरल तरिकाले लेखा व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ ।
- (क) सम्पति (नगद तथा जिन्सी) खाता : सम्पति खातामा पोषण समूहहरुको स्वामित्वमा रहेको धनमाल , जायजेट्ठा , सम्पति लगायत लगानी रकम , नगद , तथा बैंक मौज्दात , लगानी , ऋण दिएको रकम , अरुबाट पाउनु पर्ने हिसाब , मेशिन , फर्निचर , घर जग्गा , सवारी साधन आदि समावेश गर्नु पर्नेछ र समूहको सम्पति बृद्धि हुँदा डेबिट घट्टा क्रेडिटमा समावेश गर्नु पर्नेछ ।
- (ख) सामान बिक्री तथा आम्दानी खाता : यस खातामा पोषण समूहहरुको सरसामान बिक्रीबाट र सेवा बाट प्राप्त रकम लगायत लगानी तथा ऋणबाट प्राप्त ब्याज आम्दानी , ब्याज छुट सुविधा , संघ संस्थाबाट प्राप्त अनुदान , सदस्यता वा प्रवेश शुल्क , स्थिर सम्पति भाडामा दिए बापत प्राप्त रकम , हर्जना बापत प्राप्त रकम आदि आम्दानी समावेश गर्नु पर्नेछ ।
- (ग) सामान खरिद तथा खर्च खाता : यस खातामा पोषण समूहहरुले खरिद गर्ने सरसामान र सो को ढुवानीमा लाग्ने ज्याला तथा खर्च लगायत कार्यालय संचालन खर्चहरु तलब, भत्ता , मर्मत , घर भाडा धारापानी , बिजुली, ब्याज खर्च , हासकट्टी रकम, बैंक भत्ता , विविध आदि खर्चहरु समावेश गर्नु पर्नेछ ।

DJRU
CIPR
Any.
Jap
Sumit
DJRU
CIPR
14/6/20

सदस्य र पदाकारीहरुलाई सम्बन्धित निकायहरुसँग समन्वय र सहकार्य गरी समयसापेक्ष र व्यवहारिक तालिमको लागि पहल गर्नुपर्नेछ ।

(ख) सहकार्य गर्न नसकेको अवस्थामा पोषण समूहले स्वयंम आफै व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ ।

(७) सुपरिवेक्षण, अनुगमन र मूल्यांकन : प्रत्येक वर्ष समूहले सञ्चालन गरेको विभिन्न क्रियाकलापहरुको अनुगमन, सुपरिवेक्षण र मूल्यांकन गर्न एउटा तीन सदस्यीय उप समिति बनाउन सक्नेछ ।

परिच्छेद- ९

समूहमा मतभेद व्यवस्थापन

१८. मतभेद व्यवस्थापनको प्रक्रिया :

(१) समूह परिचालनको सम्बन्धमा उब्जिएका हरेक मतभेदहरुको निरुपण सम्बन्धित वडा स्तरमा रहेको स्वास्थ्य चौकीको कर्मचारीले गर्नेछन ।

(२) वडा स्तरमा गरेको निरुपणसँग असहमत हुने पक्षले सम्बन्धित स्थानीय तहको आर्थिक विकास शाखा, स्वास्थ्य शाखामा पुनरावेदन गर्न सक्नेछ ।

(३) उक्त शाखा इकाईले गरेको निरुपणसँग असहमत हुने पक्षले सम्बन्धित स्थानियतहको उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा देहाय बमोजिम गठित ३ सदस्यीय मतभेद व्यवस्थापन समिती समक्ष पुनरावेदन गर्न सक्नेछ ।

(क) उपाध्यक्ष -संयोजक

(ख) प्रतिनिधि स्वास्थ्य शाखा- सदस्य

(ग) आर्थिक विकास शाखा प्रमुख प्रविधिक -सदस्यसचिव

(४) पोषण समूहमा भएको मतभेदको निरुपण प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-१०

पोषण समूहमा योजना तर्जुमा र श्रोत साधनको विकास

१९. योजना तर्जुमा प्रक्रिया :

(१) पोषण समूहले पोषण कार्यक्रमको योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई देहायका आधारमा आयोजना निर्माण गरी योजना तर्जुमा गर्नु पर्नेछ ।

(क) आयोजनाको नाम ,

(ख) पृष्ठभूमि : आयोजनाको आधारभुत तथ्यांक , संभावना , अवसर र चुनौति

(ग) आयोजनाको उद्देश्य ,

(घ) आयोजनाको प्रतिफल ,

(ङ) आयोजना सञ्चालन गरिने क्षेत्र

सदस्य र पदाकारीहरुलाई सम्बन्धित निकायहरुसँग समन्वय र सहकार्य गरी समयसापेक्ष र व्यवहारिक तालिमको लागि पहल गर्नुपर्नेछ ।

- (च) आयोजनाको अवधि ,
 (छ) आयोजनाको कृयाकलापहरु ,
 (ज) लाभान्वित परिवार संख्या : प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष , न्यून आय वर्ग , दलित ,
 जनजाति आदि,
 (झ) आवश्यक कारक तत्वहरु
 (ञ) आर्थिक सारांश ,
 (ट) आयोजनाको किसिम : समूहको आफ्नै लगानी , साभेदारीमा संचालित
 (ठ) आयोजना कार्यान्वयन व्यवस्थापन , अनुगमन मूल्याङ्कन प्रकृया
 (ड) आयोजनाको दिगोपनाको लागि गरिने कार्य विवरण
 (ढ) आयोजनाबाट हुने बातावरणीय प्रभाव ।
 (२) पोषण समूहले वार्षिक कार्य योजना तयार गर्नुपर्नेछ ।

२०. स्थानिय श्रोत साधनको विकास र संञ्चालन : समूहले बाह्य निर्भरताका साथै उत्पादनको प्रति इकाई खर्च पनि घटाउनका लागि समूहले स्थानिय श्रोत , साधनको विकास र संचालनमा उचित ध्यान दिनु पर्नेछ ।

परिच्छेद- ११

सरोकारवाला निकायको भूमिका एवं उत्तरदायित्व

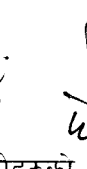
२१. स्थानिय तह अन्तर्गत स्वास्थ्य शाखा, इकाई : पोषण समूह गठन तथा व्यवस्थापनमा स्थानीय तह अन्तर्गत स्वास्थ्यशाखा, इकाईका प्रमुख तथा स्वास्थ्य प्राविधिकको देहायको भूमिका र उत्तरदायित्व हुनेछ ।

- (क) स्थानिय तह अन्तर्गत स्वास्थ्य, इकाईका प्रमुख तथा स्वास्थ्य प्राविधिकले पोषण समूहको कृयाकलाप , कार्यक्रम तथाश्रोत साधनवारे जानकारी लिनुपर्ने,
 (ख) वडा कार्यलय मातहत कार्य गर्ने सबै प्राविधिक कर्मचारीहरुको सम्पूर्ण कार्यको अध्यावधिक रेकर्ड राख्नुपर्ने,
 (ग) पोषण समूहको हालको संख्या, तिनको विकासको विभिन्न तह (गठन हुन लागेको , संञ्चालित हुन लागेको तथा परिपक्व हुन लागेको) को आँकडा स्वास्थ्य चौकीको रेकर्डबाट परिमार्जन गर्नुपर्ने,
 (घ) विषय विशेषज्ञ सहितको टोलि गठन गरि समूह बैठकमा भाग लिने , समूह सदस्यहरुको तालिम संञ्चालन गर्ने र समूह सदस्यहरुले संञ्चालन गरेको कार्यक्रमहरुको सुपरिवेक्षण एवं अनुगमन गर्ने कामको कार्यतालिका बनाई सोही अनुसार परिचालन गर्ने गर्नुपर्ने,
 (ङ) समूहका सदस्यहरुलाई समस्या पहिचान गर्न र तिनको समाधान गर्न सहयोग पुर्याउने तथा फिल्डमा कार्यरत लाई समेत तालिम दिनु पर्ने
 (च) पोषण समूहहरुको अपेक्षा र माग समयसापेक्ष सेवा प्रदान गर्न सक्नेखालको हुनु पर्ने र सो अनुसार योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्न पहल गर्नुपर्ने भूमिका हुनुपर्नेछ ।
 (छ) आफ्नो कार्यक्षेत्रको विद्यमान पोषण अवस्थाको आधारभूत आँकडाहरु संकलन गर्ने

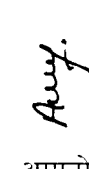
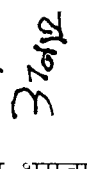
गर्ने

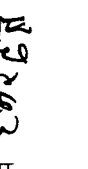

- (ज) पोषण समूहहरूलाई उनीहरूको समस्या पहिचान गर्न , आफ्नो क्षमता , चाहना र श्रोत अनुसार तिनको समाधान गर्न सघाउँदा पथप्रदर्शक , तालिमकर्ता, गति प्रदान गर्ने , समन्वयकर्ता तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको रूपमा काम गर्ने ।
- (झ) समूहको कृयाकलाप र प्रगति अध्यावधिक अभिलेख एउटा फारम मा उल्लेख गरी राख्नु पर्ने,
- (ञ) समूहमा महिलाहरूको समस्या पहिचान , प्राथमिकिकरण एवं समस्या समाधानका लागि सहयोग गर्नुपर्ने,
- (ट) गतिशील समूहहरूलाई आफ्ना मौसमी एवं वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन तालिका बनाउन उनीहरूले सहयोग गर्नु पर्ने
- (ठ) उनीहरूले समूहहरूलाई चाहिने सामग्रीहरु , ऋण र प्राविधिक सेवा तथा सहयोगको सूची तयार पार्न मद्दत गर्नु पर्ने
- (ड) पोषण समूह विवरण अनुसूची-७ अध्यावधिक गर्दै जानु पर्ने
- (ढ) समूहको निर्णय एवं कार्यहरु संकलन गर्न प्रतिवेदन फारामहरु भर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-१२

सुपरिवेक्षण , अनुगमन एवं मूल्यांकन

२२. सुपरिवेक्षण , अनुगमन एवं मूल्यांकन : नेपाल सरकार , स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय , स्वास्थ्य सेवा विभाग र ती मातहतका निकायहरु तथा प्रदेश सरकारको सामाजिक विकास मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालय एवं ती मातहतका निकाय र स्थानिय तहको सम्बन्धित निकायले पोषण समूहको सुपरिवेक्षण , अनुगमन एवं मूल्यांकन जुनसुकै समयमा गर्न सक्नेछ ।

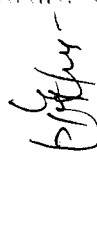
परिच्छेद १३

विविध

२३. प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने :

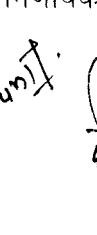
- (१) पोषण समूहले अनुसूची २ र ३ सहित आफूले गरेको मासिक , चौमासिक र वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धितस्वास्थ्य चौकीमा प्रत्येक महिनाको १ गते भित्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (२) प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धित स्वास्थ्य चौकीले HMIS 9.3 संगै स्वास्थ्य शाखामा पठाउनु पर्नेछ ।
- (३) पोषण समूहलाई अन्य कुनै निकायबाट प्राविधिक तथा अन्य सहयोग प्राप्त भएको अवस्थामा उक्त सहयोगी निकायलाई स्थानीय तहले आवश्यक प्रगति विवरण तोकिएको समयमा पठाउनुपर्नेछ ।

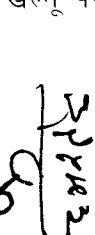
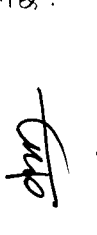
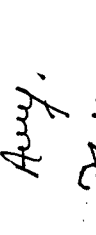
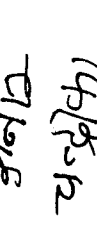
२४. सम्बन्ध र समन्वय : स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसंग सम्बन्धित सरोकारवाला महिला , समुह , व्यवसायी , व्यक्ति र निकायहरुविच आपसी सम्बन्ध र समन्वय राखि पोषण विकासमा गतिशील एवं सकारात्मक सहयोग पुर्याउनु देहायका निर्णायक एवं अहंभूमिका खेल्नु पर्नेछ :-

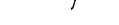

(३) समूहको नाममा रहेको सम्पूर्ण चल अचल सम्पत्ति उक्त समूह भंग भएर बनेको सहकारी दर्ता भएपछि सो सहकारीको नाममा सवतः हुनेछ ।

२८. अमान्य हुने : माथि जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि नेपालको प्रचलित मूल कानूनसँग बाझिने यस्ता दफाहरु बाझिएका हदसम्म अमान्य हुनेछन् ।

अनुसूचीहरु

(अनुसूची १)

पोषण समूह दर्ता फाराम

प्रदेश :

जिल्ला :

१ दर्ता नं. :

२ समूहको नाम :

३ समूहको किसिम :

४ समूहको ठेगाना :

जिल्ला :

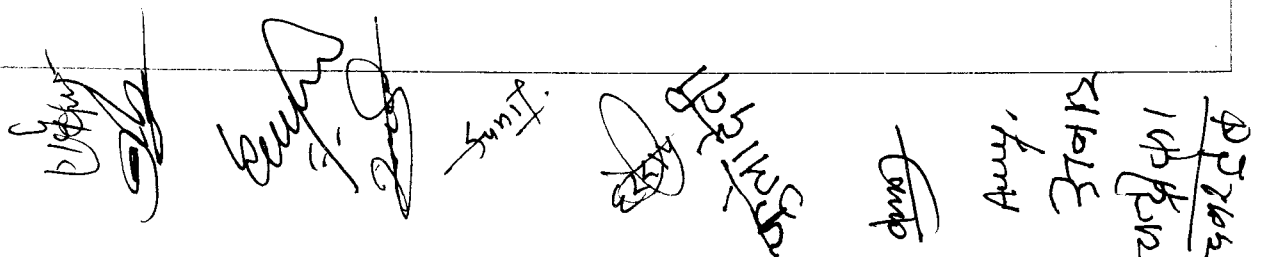
गा. पा. नं. पा. :

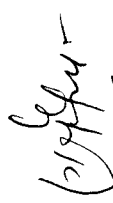
वडा नं. :

५ गठन मिति :

६ जम्मा सदस्य : महिला : पुरुष :

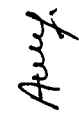
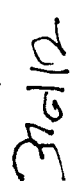
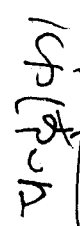
गठन हुँदा समूहको उद्देश्य :

फारम नं. १

आर्थिक वर्षको अन्तमा सदस्य संख्याको स्थिती

आर्थिक वर्ष	सदस्य संख्यामा थप वा घट र जम्मा बचत कोष	सदस्यद्वारा जम्मा भएको कोषको मौजुदा स्थिति	घट वा बढको कारण (कोलम बढीको लागि + र घटीको लागि - चिन्ह लगाऔं)
	संख्या		
	रु.		
	संख्या		
	रु.		
	संख्या		
	रु.		

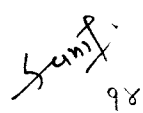
फारम नं. २

समूहको बचत कोषको बार्षिक स्थिति

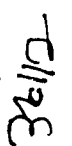
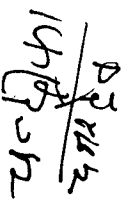
आर्थिक वर्ष	गत वर्षको रकम	बचत कोषमा घट वा बढको कारण

नोट: यो विवरण (फारम) आ.व. को पहिलो दिन (श्रावण १ गते) सम्बन्धित कृषि शाखा वा स्वास्थ्य शाखा वा प्रशासन शाखा वा गाउँपालिकाले जिम्मेवारी तोकिएको शाखा द्वारा अनिवार्य रुपमा अद्यावधिक बनाई राख्नुपर्दछ ।

फारम नं. ३

स्वास्थ्य/कृषि/वडा कार्यालयले पेश गर्नुपर्ने चौमासिक विवरण

चौमासिक अवधि : प्रथम, द्वितिय, तृतीय

आ.व.:

गाउँपालिका :

वडा नं.

पोषण समूहको नाम :

समूहको लगानी :

कार्य विवरण :

सहभागी सदस्यहरुको संख्या :

प्राप्त सहायता रु.

श्रोत १ (.....) बाट

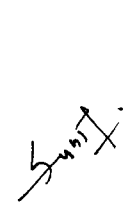
श्रोत २ (.....) बाट

खुद आम्दानी (कूल आम्दानी - लागत खर्च) रु.

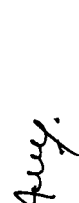
कैफियत :

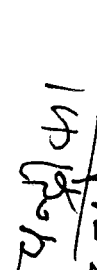

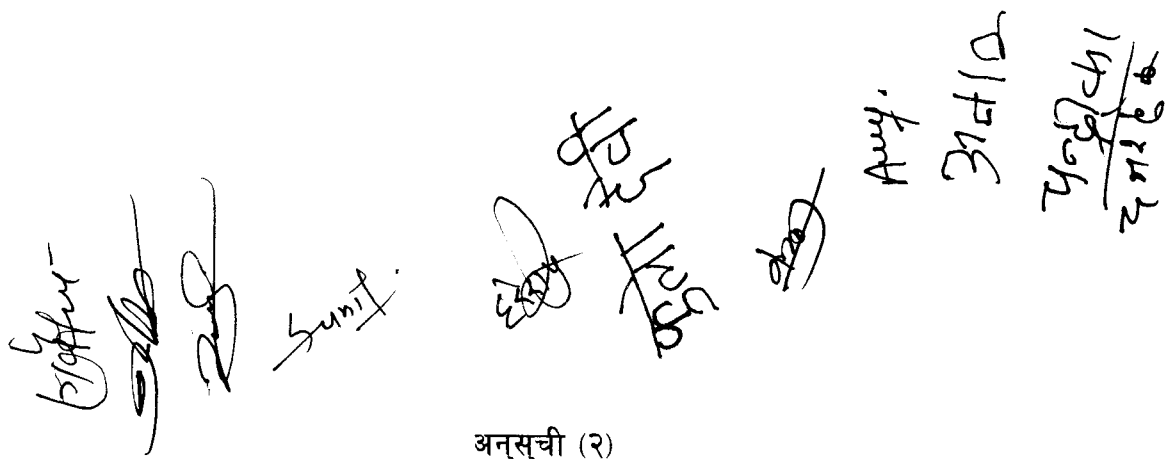

 A collection of handwritten signatures and stamps. On the left, there are several signatures, including one that appears to say 'Sumit'. In the center, there is a circular stamp with the word 'पञ्च' (Panch) inside. To the right, there is a rectangular stamp with the word 'अध्य' (Adhy) and a date '३०/१०' (30/10). Below this, there is another rectangular stamp with the word 'पञ्च' (Panch) and a date '२०१६' (2016).

अनुसूची (२)

समूह दर्ताको लागि निवेदन

श्री महादेवा गाउँपालिका
 गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, वथनाहा, सप्तरी
 मार्फत, श्री वडा कार्यालय
नं. वडा ।

श्री.....शाखा र संस्थाको सहयोगमा र हामी आफै संगठित भई
गाउँ पालिकामा गठन भएको हाम्रो समूह दर्ता गरी पाउन निम्न विवरणहरु
 संलग्न गरी कार्य समिती मा रहेको पदाधिकारीहरुको नेपाली नागरिकताको प्रतिलिपी सहित यो
 निवेदन गरिएको छ ।

समूहको अध्यक्षको दस्तखत :

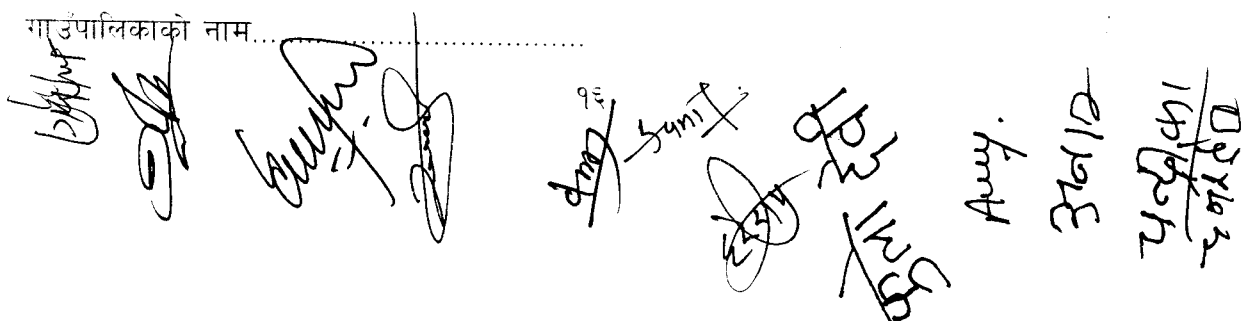
मिति :-

समूहको विवरण

पोषण समूह को नाम.....

स्थापना वर्ष.....

गाउँपालिकाको नाम.....

 A collection of handwritten signatures and stamps. On the left, there are several signatures, including one that appears to say 'Sumit'. In the center, there is a circular stamp with the word 'पञ्च' (Panch) inside. To the right, there is a rectangular stamp with the word 'अध्य' (Adhy) and a date '३०/१०' (30/10). Below this, there is another rectangular stamp with the word 'पञ्च' (Panch) and a date '२०१६' (2016).

वडा नं. टोल

समूहको

उद्देश्य

सदस्य संख्या : पुरुष महिला जम्मा

अनुसूची-३

पोषण समूह दर्ता प्रमाण-पत्र

महादेवा गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

..... सप्तरी

पोषण समूह दर्ता प्रमाण-पत्र

समूह पद्धतिलाई सुव्यवस्थित गर्दै कृषि/ पोषण प्रसार कार्यलाई टेवा पुरयाउने उद्देश्यले यस जिल्लाको महादेवा गाउँपालिका वडा नं. मा मिति गते श्रीपोषणसमूहलाई यस कार्यालयको अभिलेखमा दर्ता गरी यो प्रमाण -पत्र प्रदान गरिएको छ ।

.....
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(पोषण समूह दर्ता प्रमाण -पत्रको पछाडि पाना राख्ने)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

क्र.स.	नविकरण मिति		नविकरण गर्ने कार्यालय प्रमुख	कैफियत
	देखि	सम्म		
१				
२				
३				
४				
५				

अनुसूची-४
सदस्यताको लागि आवेदन फारामकोनमुना

श्रीमान् अध्यक्ष ज्यू,

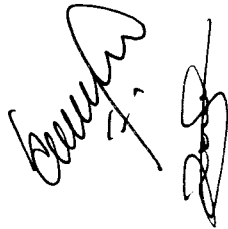
.....पोषणसमूह

विषय :- सदस्यताको लागि आवेदन सम्बन्धमा ।

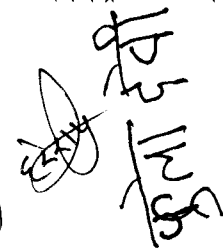
महोदय,

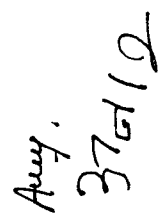
म यस समूहको विधानलाई स्वीकार गरी समूहको सदस्यता प्राप्त गर्न इच्छुक भएकाले नियमानुसार सदस्यता प्रदान गर्नु हुन विनम्र अनुरोध गर्दछु

विवरण

नाम :-

बाबुको नाम :-

ठगाना :-

शैक्षिक योग्यता :-

समूहको सदस्यको सिफारिस :-

१. नाम :-

दस्तखत :-

२. नाम :-

दस्तखत :-

निवेदक

नाम :-

दस्तखत :-

Signature
[Signature]

[Signature]
[Signature]

Signature
[Signature]
Sumit
कुलो देवी

[Signature]

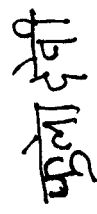
Amy.

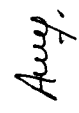
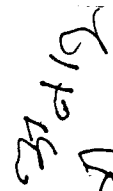
31/12

14/12/20
[Signature]

अनुसूची-५
ऋण मार्ग फारामको नमूना

श्रीमान् अध्यक्ष ज्यू,

.....पोषणसमूह

विषय :- ऋण उपलब्ध गराई दिने सम्बन्धमा ।

महोदय,

उपरोक्त सम्बन्धमा मलाईकामको लागि आवश्यकता परेकाले
रु.....(अक्षरेपी.....मात्र) समूह हितकोषबाट ऋण उपलब्ध गराई दिनु हुन अनुरोध
गर्दछु । साथै यसै निवेदनको साथ जमानी सदस्यहरुको सिफारिस पेश गरेको छु । नियमानुसार
रु.....(अक्षरेपी.....मात्र) ऋण किस्ता, मासिक व्याज, मासिक वचत
नियमित रुपले प्रत्येक महिना बुझाउने छु ।

जमानी सदस्यहरु

१. नाम :-

दस्ताखत :-

ठेगाना :-

२. नाम :-

दस्ताखत :-

ठेगाना :-

निवेदक

नाम :-

ठेगाना

दस्ताखत :-

कार्यालय प्रयोजनको लागि

ऋण रु. (अक्षरेपी रु.

.....मात्र) मासिक किस्ता रु.

.....(अक्षरेपी रु.

.....मात्र)

उपलब्ध भएको मिति :-

उपलब्ध भएको चेक नं. :-

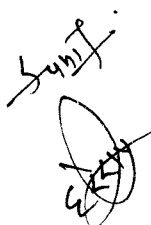
कोषाध्यक्ष

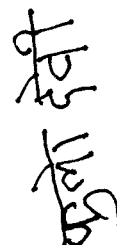

सचिव

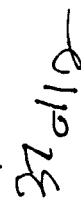

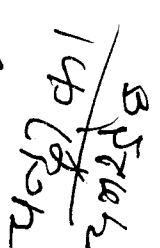

अध्यक्ष

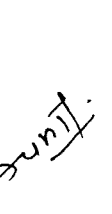
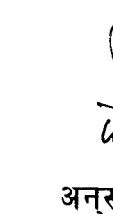

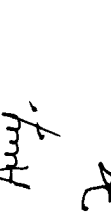
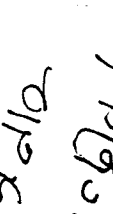

अनुसूची-६

तमसुकको नमुना

लिखितम् जिल्ला सप्तरी महादेवा गाउँपालिका वडा नं. वस्ने को नाती
 / नातीनी / बुहारी / छोरी को छोरा / छोरी / श्रीमती वर्ष को
 श्री पोषण समूह वाट निर्धारण
 गरिएको व्याज दर अन्य शर्त (नियम) का अधिनमा रही घरखर्च / कृषि / पोषण
 आयोजना कार्य गर्नका निमित्त सापटी (ऋण) नगद रु.
 अक्षरेपी रु. मात्र) यस समूहको बैंक, शाखा
 कार्यालय स्थित रहेको वचतरचल्ली खाता चेक नं.
 वाट बुझिलिई भाखा राखी तपशिलमा लेखिएको व्यक्ति (साक्षी) हरुको
 रोहवरमा यस समूहको कार्यालयबाट बुझिलिई ठिक साँचो हो माथि कबुलियत गरिएको भाखाभित्र
 साँचा व्याज तिर्न बुझाउन सकिन भने मेरो चल अचल सम्पत्तिबाट नेपालको प्रचलित ऐन कानून
 बमोजिम असुल उपर गरी लिएमा मेरो मन्जुरी छ। तपशिलका साक्षी किनारा सदर ।

तपशिल :

सप्तरी जिल्ला महादेवा गाउँपालिका वडा नं. वस्ने को
 नाती / नातीनी / बुहारी / छोरी को छोरा / छोरी / श्रीमती वर्ष को

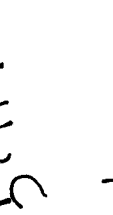
सप्तरी जिल्ला महादेवा गाउँपालिका वडा नं. वस्ने को
 नाती / नातीनी / बुहारी / छोरी को छोरा / छोरी / श्रीमती वर्ष को

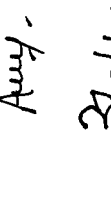
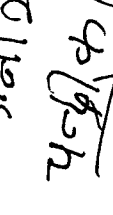
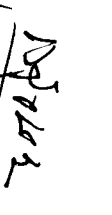
ईति सम्बत् २०..... साल..... महिना..... गते रोज..... शुभम् ।

समूह कार्य समितिका पदाधिकारीहरूका र साधारण सदस्यको विवरण फाराम

समूहको नाम :-

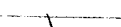
समुहको कार्य समितिका पदाधिकारीहरुको विवरण

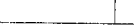
क्र.सं.	नाम	पद	लिंग	शैक्षिक योग्यता	उमेर	जग्गा क्षेत्रफल/ धुर/कट्ठा /बिगहा	परिवार संख्या	फोन न	हस्ताक्षर	फोटो
		अध्यक्ष								
		उपाध्यक्ष								
		कोषाध्यक्ष								
		सचिव								
		सदस्य								
		सदस्य								
		सदस्य								

ना - कार्य समाप्तका पदाधिकारी हरूको नागरिकता को प्रतिलिपी राख्नुपर्दछ ।

कार्य समितिकापदाधिकारी बाहेकका साधारण सदस्यहरुको विवरण

क्र.सं.	नाम	पद	लिंग	शैक्षिक योग्यता	उमेर	जग्गा क्षेत्रफल/ धुर/कठ्ठा/बिगहा	परिवार संख्या	फोन नं	हस्ताक्षर
		सदस्य							
		सदस्य							
		सदस्य							

[illegible]

नियमित बैठक बस्ने दिन
 प्रति महिना समूहको हितकोषमा संकलन हुने रु.....
 हालसम्म हितकोषमा जम्मा रकम रु.
 सिफारिस गर्नेको सही

कुलो देवी
 Aug. 24/12
 पञ्चक

अनुसूची-८ मासिक हितकोष सङ्कलन फाराम

समूहको नाम :
 साल

क्र.सं.	नाम थर	मासिक जम्मा रकम रु.											
		वैशाख	जेठ	आषाढ	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुण	चैत्र
१													
२													
३													
४													

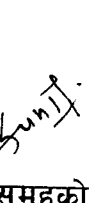
अनुसूची-९ समूहको लगानी विवरण

समूहको नाम :

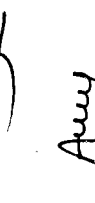
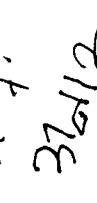
क्र.सं.	ऋण लिने व्यक्तिको नाम	ठेगाना	उद्देश्य	रकम	लिएको मिति	रकम बुझाउनु पर्ने मिति	लिनेको सही
१							
२							
३							
४							

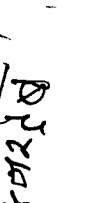
अनुसूची-१०
 Aug. 24/12
 पञ्चक

समूहको ऋण असुली फाराम

समूहको नाम :

क्र.सं.	नाम, थर	ठेगाना	साँवा रु.	व्याज रु.	जम्मा	बुझ्नेको नाम	बुझ्नेको मिति	रकम बुझ्नेको हस्ताक्षर
१								
२								
३								
४								

अनुसूची-११

सम्पत्ति (नगद तथा जिन्सी) खाता

२०.....साल.....महिना

मिति	विवरण	जम्मा (रु.)	खर्च (रु.)	वाँकी (रु.)
	जम्मा			

अनुसूची-१२

सामान विक्री तथा आम्दानी खाता

२०.....साल.....महिना

मिति	विवरण	आम्दानी रकम (रु.)	कैफियत
	जम्मा		

अनुसूची-१३

सामान खरिद तथा खर्च खाता

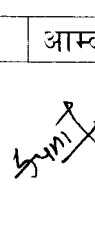
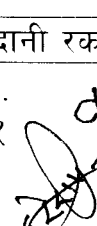
२०.....साल.....महिना

मिति	विवरण	आम्दानी रकम (रु.)	कैफियत
------	-------	-------------------	--------

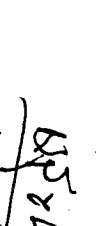

	जम्मा		

२०.....साल.....महिना

अनुसूची-१५

समिति / उपसमिति :